

Sygn. akt V CSK 682/14

POSTANOWIENIE

Dnia 12 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogumiła Ustjanicz

w sprawie z wniosku A. T. i B. T. przy uczestnictwie T. S.A. w K.
o ustanowienie służebności przesyłu,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 12 czerwca 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawców
od postanowienia Sądu Okręgowego we Wrocławiu
z dnia 3 czerwca 2014 r., sygn. akt II Ca 1575/13,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od wnioskodawców na rzecz T. S.A. w K. kwotę
120 zł (sto dwadzieścia) tytułem kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy we Wrocławiu oddalił apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Trzebnicy z dnia 10 października 2013 r., którym został oddalony ich wniosek o ustanowienie na nieruchomościach stanowiących ich własność służebności przesyłu na rzecz każdorazowego właściciela urządzenia przesyłowego, z uwagi na podzielenie zarzutu uczestnika nabycia tej służebności w drodze zasiedzenia.

Wnioskodawcy w skardze kasacyjnej powołali obie podstawy przewidziane w art. 398³ § 1 k.p.c. We wniosku o przyjęcie tej skargi do rozpoznania wskazali przyczynę objętą art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Istotne zagadnienie prawne budzące wątpliwości w orzecznictwie i wymagające wyjaśnienia sformułowali w postaci pytań: czy dopuszczalne jest ustanowienie służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu bez określenia nieruchomości władnącej; czy dopuszczalne jest rozpoznanie zarzutu zasiedzenia, który został podniesiony bez wskazania konkretnej treści służebności tj., niewykazanie sposobu wykonywania prawa, którego dotyczy zasiedzenie oraz strefy, na której może być wykonywane; jaka jest treść służebności uczestnika, gdy podniósł on jedynie zarzut korzystania z przestrzeni powietrznej nad gruntem należącym do wnioskodawcy; czy służebność przesyłu uregulowana w art. 305¹-do art. 305⁴ k.c. jest szczególnym rodzajem służebności gruntowej, a w razie udzielenia odpowiedzi negatywnej na pierwsze pytanie – czy przed uregulowaniem służebności przesyłu dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu na rzecz przedsiębiorstwa, a w razie udzielenia negatywnej odpowiedzi na drugie pytanie – czy okres posiadania przez przedsiębiorstwo nieruchomości w zakresie odpowiadającym służebności przesyłu przed jej uregulowaniem, podlega zaliczeniu do okresu posiadania niezbędnego do jej zasiedzenia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna ukształtowana została w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako środek zaskarżenia o szczególnym charakterze, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa i jednolitości wykładni oraz eliminację orzeczeń oczywiście wadliwych, bądź dotkniętych nieważnością postępowania, nie zaś jako ogólnie dostępny środek

zaskarżania orzeczeń niesatysfakcjonujących stron. Realizacji tego celu służy instytucja tzw. przesądu, ustanowionego w art. 398⁹ k.p.c., w ramach którego Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny sprawy przedstawionej mu ze skargą kasacyjną. Zakres przeprowadzanego badania jest ograniczony do kontroli, czy w sprawie występuje istotne zagadnienie, zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, a zatem okoliczności przewidziane w art. 398⁹ § 1 pkt 1 do 4 k.p.c. Nie podlegają natomiast badaniu podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Założenie wymagania objętego art. 398⁴ § 2 k.p.c. zostanie spełnione, jeżeli zostaną przedstawione w skardze kasacyjnej i uzasadnione przesłanki o charakterze publicznoprawnym, stanowiące podstawę wstępnej, merytorycznej oceny przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ §1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. Ugruntowane zostało w orzecznictwie zapatrywanie, że skarżący powinien wskazać przepisy prawne, na tle stosowania których wyłoniło się zagadnienie, sformułować je, podać argumenty prowadzące do rozbieżnych ocen, a nadto motywację, że rozwiązane go jest istotne nie tylko w rozpoznawanej sprawie, ale także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz.151; z dnia 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 26 września 2005 r., II PK 98/05, OSNP 2006, nr 15-16, poz. 243; niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r. I CSK 108/08, niepubl., z dnia 19 stycznia 2012 r., I UK 325/11, niepubl.; z dnia 5 grudnia 2013 r., II CSK 244/13, niepubl.).

Wniosek skarżących i jego obszerne uzasadnienie nie daje podstaw do uznania, że rzeczywiście zachodzi powołana przesłanka. Przedstawiony problem nie stanowi istotnego zagadnienia prawnego dotychczas nierozwiązanego w orzecznictwie. Dotychczas wypracowane, bogate orzecznictwo Sądu

Najwyższego, odnoszące się do problematyki nabywania służebności przesyłu oraz jej charakteru, przytoczone zarówno w postanowieniu Sądu drugiej instancji, jak też wybiórczo w skardze kasacyjnej wskazuje, że problematyka poruszona we wniosku była przedmiotem licznych wypowiedzi Sądu Najwyższego i dotyczyła wszystkich poruszonych we wniosku kwestii. Z motywów wniosku wynika, że skarżący krytycznie oceniają stanowisko Sądu Najwyższego odnoszące się do wykładni tych przepisów, uznając, że powinno być zmienione, ponieważ jest sprzeczne z przepisami Kodeksu cywilnego i Konstytucji. Jednak podniesione argumenty nie dają podstaw do przyjęcia, że źródło ich wątpliwości ma prawną naturę, a nadto, iż doszło do rozbieżności ocen przy użyciu różnych metod wykładni. Nie stanowią podstawy do zmiany dotychczas prezentowanego w orzecznictwie stanowiska. Przedstawione własne propozycje interpretacyjne dotyczą konieczności uwzględnienia zgłoszonych żądań. Odwołanie się, w ramach kontekstu historycznego, do obawy przed wystąpieniem z roszczeniami przeciwko Skarbowi Państwa nie zostało skonkretyzowane i nie ma podstaw do przyjęcia, że miała powszechny charakter. Sąd Najwyższy nie podziela tezy o występowaniu wątpliwości interpretacyjnych.

W postępowaniu przed Sądem drugiej instancji nie doszło do nieważności, której podstawy Sąd Najwyższy bierze pod uwagę z urzędu, stosownie do art. 398¹³ § 1 k.p.c.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego wynika z zasady przewidzianej w art. 520 § 1 w związku z art. 391 § 1 i art. 398²¹ k.p.c.